Német–román gazdasági együttműködési szerződés 1939.03.23.

Az 1939. március 23—n Németország és Románia szerződést kötött a német–román gazdasági kapcsolatok fejlesztéséről. A szerződés csak első lépés volt a román olaj és egyéb természeti kincsek német megszerzése felé. Románia a Németországgal kötött szerződéssel párhuzamosan, 1939. március 31-én Franciaországgal, május 11-én pedig Nagy-Britanniával is széles körű gazdasági egyezményt kötött. Ezek azonban nem érték el a Németországgal kialakult gazdasági kapcsolatok szintjét. 1940. december 4-én Berlinben német–román jegyzőkönyvet írtak alá. Eszerint Románia Németország közreműködésével és támogatásával tízéves gazdaságfejlesztési tervet valósít meg. A terv Németország hadigazdasági szükségleteinek kielégítését szolgálta.

Az 1939, március 23-i szerződést megerősítő okiratokat 1939. december 20-án helyezték letétbe Berlinben.

Forrás: Halmosy Dénes: *Nemzetközi szerződések 1918–1945. A két világháború közötti korszak és a második világháború legfontosabb politikai szerződései.* Közgazdasági és Jogi könyvkiadó, 1966, Budapest. 442–445. A dokumentumot újra közreadja **N.I.**

Szerződés a Német Birodalom és a Román Királyság közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztéséről

A Német Birodalom és a Román Királyság arra törekedve, hogy a két ország között egyre bővülő gazdasági kapcsolatokat elmélyítsék, és hogy gazdasági téren a kölcsönös érdekek alapján nagyvonalúan és tervszerűen együttműködjenek, megállapodtak abban, hogy evégből békés céljaik szolgálatában szerződést kötnek.

Ebből a célból meghatalmazottaikat kinevezték,

akik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik bemutatása után az alábbiakban állapodtak meg:

I. cikk. A Szerződő Felek együttműködése tárgyában a német–román gazdasági forgalom már fennálló szabályozásának kiegészítéseként többéves gazdasági tervet állítanak fel, amelynek keretében a kölcsönös gazdasági forgalom kiegyenlítését elvben fenn kell tartani.

A gazdasági tervnek egyfelől ki kell elégítenie a német behozatali igényeket, másfelől számolni kell a román termelés fejlődési lehetőségeivel és a belső román szükségletekkel, valamint a más államokkal való román gazdasági forgalom kívánalmaival.

A gazdasági terv különösképpen kiterjesztendő a következő területekre:

l. a) A román mezőgazdasági termelés fejlesztése és irányítása. Ezzel kapcsolatban, a mindkét részről szóba jövő hatóságok tapasztalatainak előzetes kicserélése után, hozzá kell fogni új mezőgazdasági termékek meghonosításához és a már eddig termelt mezőgazdasági termékek, különösképpen a takarmányok, olajos magvak és rostnövények termelésének növeléséhez.

b) A már fennálló mezőgazdasági iparok és növénynemesítő üzemek fejlesztése és újak alapítása.

2. a) A román fa- és erdőgazdaság fejlesztése.

b) Fagazdasági üzemek és iparok alapítása, amennyiben ez a 2. a) alattiakra tekintettel szükségesnek látszik.

3. a) Bányaüzemek részére gépeknek és berendezéseknek Romániába való szállítása.

b) Német–román vegyes társaságok alapítása, a dobrudzsai vörösréz-pirit, a bánáti krómércek és a Vatra Dornei-Brosteni vidéken levő mangánércek feltárása és felhasználása céljából; hasonlóképpen vizsgálat tárgyává kell tenni a bauxitleletek felhasználását és adott esetben az alumíniumipar kiépítését.

4. Német-román vegyes társaság alapítása, amely ásványolaj-kutatásokkal, valamint fúrási és feldolgozási program megvalósításával foglalkoznék.

5. Ipari téren való együttműködés.

6. Szabad zónák felállítása, amelyekben ipari és kereskedelmi vállalatokat, továbbá a német hajózás részére raktárépületeket és átrakodási berendezéseket kell létesíteni.

7. A román hadsereg, haditengerészet, légierő és hadiipar részére szolgáló hadianyagok és felszerelési tárgyak szállítása.

8. A közlekedési és szállítási eszközök, továbbá a közúti hálózat és vízi utak kiépítése.

9. Közüzemek létesítése.

10. Német és román bankok mindkét ország érdekében való együttműködése, különösképpen egyes üzleti vállalkozások finanszírozása céljából.

II. cikk. E szerződés végrehajtásával a Német Birodalom és a Román Királyság között 1935. március 23-án kötött letelepedési, kereskedelmi és hajózási szerződés 32. cikke által felállított kormánybizottságok lesznek megbízva.

III. cikk. A kormánybizottságok a jelen szerződés kereteibe vágó szándékaikat egymással minden esetben közölni fogják. Ők döntenek az egyes tervek keresztülviteléről. A két kormány megadja a szükséges támogatást azoknak a gazdasági szervezeteknek és cégeknek, amelyek az I. cikkben megjelölt tervek előkészítésével és megvalósításával foglalkoznak, és megkönnyíti a kormánybizottságok által jóváhagyott tervek megvalósítását, a törvények által megkívánt engedélyek megadásával.

IV. cikk. E szerződés végrehajtása során a Németországból Romániába és viszont teljesítendő fizetések a német–román fizetési forgalomban általában irányadó rendelkezések szerint történnek. A kormánybizottságok megállapodhatnak abban, hogy az I. cikk 7–9. pontjaiban felsorolt, valamint egyéb áruszállításokból származó bevételeknek bizonyos százaléka tőkerészesedésekre és az I. cikkben megjelölt tervek finanszírozására fordítsák.

V. cikk. E szerződést meg kell erősíteni. A szerződés egy hónappal a megerősítő okiratok kicserélése után lép életbe, aminek minél előbb, Berlinben kell megtörténnie. A szerződő felek a szerződést ideiglenesen már az aláírás napjától kezdve alkalmazni fogják.

A szerződés 1944. március 31-ig marad érvényben. Ha a szerződést egy évvel ezen időpontot megelőzően nem mondják fel, akkor azt bizonytalan időre meghosszabbítottnak tekintik. Ebben az esetben az egyéves időszak betartásával a naptári évnegyed végén mindenkor felmondható.

Kelt Bukarestben, német és román nyelven, két-két eredeti példányban, 1939. március 23-án.

Fabricius Wohltat

Gafencu Bujoiu